

30 JUN 2003

**FACTORS ASSOCIATED WITH URINARY PROBLEMS
AMONG POSTPARTUM WOMEN
AT RAMATHIBODI HOSPITAL**

CHOLLAPORN SAWATSUWANNAKUN
๒

**With compliments
of
แจ้งจิตวิทย์ นพวิทย์ มหาวินิจฉัยวิทยา**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2003**

**ISBN 974-04-3213-1
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

TH
03421
2003
C.1.2

**FACTORS ASSOCIATED WITH URINARY PROBLEMS AMONG
POSTPARTUM WOMEN AT RAMATHIBODI HOSPITAL .****CHOLLAPORN SAWATSUWANNAKUN 4436382 RAHP/M****M.Sc.(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)****THESIS ADVISORS : SOMSAK SUTHUTVORAVUT, M.D.(THAI BOARD OF
OB & GYN.), SANYA PATRACHAI, M.D.(THAI BOARD OF OB & GYN.),
VAJRA SINGHAKAJEN, B.A.(STAT.), LL.B., M.A.****ABSTRACT**

Urinary problems in postpartum are common and should be taken care of and prevented. This study aimed to determine the incidence and factors associated with urinary problems in postpartum. Study design was a prospective study. Two hundred and fifty women who had vaginal delivery were followed for 48 hours after childbirth. Urinary problems in postpartum were recorded during 1st February to 31st March 2003 at Ramathibodi Hospital. Data were collected and analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. To evaluate the statistical association between the variables chi-square test, Fisher exact test and logistic regression analysis were used with the significance level at $p < 0.05$.

This study found that the incidence of urinary retention was 35.6 %, dysuria 20.9% and urinary incontinence 0.8%. Eleven point two percent of postpartum women had more than one problem. Twenty-two point four percent catheterized at least once during first and second stages of labour. Gravidity and parity had statistically significant association with urinary problems in postpartum. Factors, which were significantly associated with urinary retention, were gravidity, parity, height and time of first stage. When logistic regression was applied, parity was significantly associated with urinary problems in postpartum. Gravidity, parity and time of first stage were significantly associated with urinary retention but no factor was found to be significantly associated with dysuria by logistic regression analysis.

In conclusion, urinary problems in postpartum are common. Urinary retention is most common and dysuria is the second. Significantly associated factors were gravidity, parity, time of delivery. Proper care during labour should be considered to prevent these problems.

**KEY WORD : URINARY PROBLEM / URINARY RETENTION / DYSURIA /
URINARY INCONTINENCE / POSTPARTUM**

67 P. ISBN 974 – 04 – 3213 - 1

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการปัสสาวะในสตรีหลังคลอด โรงพยาบาลรามธิบดี
(FACTORS ASSOCIATED WITH URINARY PROBLEMS AMONG
POSTPARTUM WOMEN AT RAMATHIBUDI HOSPITAL)

ชลพร เสวตสุวรรณกุล 4436382 RAHP/M

วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมศักดิ์ สุทัศนวีรวิทย์, พ.บ. (Thai Board of Ob & Gyn) ,
สัณญา ภัทรราชย์, พ.บ. (Thai Board of Ob & Gyn) , วชิระ สิงหะเกษนทร์, สคม. (ประชากร
ศาสตร์)

บทคัดย่อ

ปัญหาการปัสสาวะในระยะหลังคลอดเป็นปัญหาที่พบบ่อยและควรได้รับการดูแลและป้องกันการ
วิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุบัติการณ์ของปัญหาการปัสสาวะในสตรีหลังคลอดและปัจจัยที่มีความ
สัมพันธ์กับปัญหาการปัสสาวะในสตรีหลังคลอด การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบไปข้างหน้า (Prospective
Study) โดยติดตาม การปัสสาวะภายใน 48 ชั่วโมงหลังคลอดในสตรีที่คลอดทางช่องคลอด โรงพยาบาล
รามธิบดี จำนวน 250 คน ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 31 มีนาคม 2546 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ความถี่,
ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ chi-square test Fisher's exact
test และวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก ที่ระดับนัยสำคัญ $P < 0.05$

ผลการวิจัย พบอุบัติการณ์การเกิดปัญหาการปัสสาวะค้างร้อยละ 35.6 ปัสสาวะแสบขั้ร้อยละ
20.9 และปัสสาวะเล็ด กลั้นปัสสาวะไม่ได้ ร้อยละ 0.8 พบว่าร้อยละ 11.2 มีปัญหา 2 อย่างร่วมกัน ร้อยละ
22.4 ถูกสวนปัสสาวะในระยะคลอด ปัญหาการปัสสาวะในสตรีหลังคลอดโดยรวมมีความสัมพันธ์ลำดับ
การตั้งครรภ์และลำดับการคลอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หากวิเคราะห์ปัญหาการปัสสาวะค้างหลังคลอด
อย่างเดียว พบว่ามีความสัมพันธ์กับลำดับการตั้งครรภ์ ลำดับการคลอด ความสูง และเวลาระยะคลอดที่ 1
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก พบว่าลำดับการคลอดมีความสัมพันธ์กับ
ปัญหาการปัสสาวะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ลำดับการตั้งครรภ์ ลำดับการคลอดและเวลาระยะ
คลอดที่ 1 มีความสัมพันธ์กับปัญหาการปัสสาวะค้างหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบความ
สัมพันธ์ของปัจจัยใดกับปัญหาการปัสสาวะแสบขั้เมื่อวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

สรุปการเกิดปัญหาการปัสสาวะในสตรีหลังคลอดเป็นปัญหาที่พบได้บ่อย และปัญหาที่พบบ่อยที่
สุด คือ การปัสสาวะค้างหลังคลอด รองลงไป คือ ปัสสาวะแสบขั้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการ
ปัสสาวะ คือ ลำดับครรภ์ ลำดับการคลอด และระยะเวลาการคลอด การดูแลที่เหมาะสมควรได้รับการ
พิจารณาอาจจะช่วยแก้ปัญหาได้